

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal Natuur &
Regio**
Programmadirectie Natura 2000

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGNR-PDN2000 / 13044333

Bijlage(n)
3

Datum 28 maart 2013
Betreft Beantwoording vragen over de aanmelding van Polder Stein als
Habitatrichtlijngebied

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van de leden Dijkgraaf (SGP) en Litjens (VVD) over de aanmelding van Polder Stein als Habitatrichtlijngebied (8 maart 2013).

1

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de aanmelding van Polder Stein als Habitatrichtlijngebied?

Antwoord

Dit gebied zal nog dit jaar weer bij de Europese Commissie worden aangemeld als Habitatrichtlijngebied.

2

Is het waar dat de Landelijke Vegetatie Databank aangeeft dat het habitattype glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (H6510) niet in Polder Stein voorkomt?

3

Kunt u aangeven op grond van welke gegevens, zoals genoemd in Kamerstuk 32 500 XIII nr. 167, de Habitatrichtlijnstatus van Polder Stein is komen te vervallen?

5

Kunt u de meet- en observatiegegevens van de afgelopen twintig jaar met betrekking tot het voorkomen, de oppervlakte en de kwaliteit van het habitattype glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (H6510) in Polder Stein naar de Kamer sturen?

6

Is de veronderstelling juist dat het schijnbaar voorkomen van het habitattype glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (H6510) in Polder Stein in het kader van de Habitatrichtlijn gekwalificeerd kan worden als 'aanwezig, maar verwaarloosbaar'? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 t/m 6

In de Landelijke Vegetatie Databank zijn opnames opgenomen van het vegetatietype Kievitsbloem-associatie in Polder Stein. Dit vegetatietype kwalificeert voor het in kader van Natura 2000 benoemde habitattype glanshaver- en vossenstaartheoïlanden. In bijlage 1 vindt u de door u gevraagde gegevens. Binnen de door u gevraagde periode zijn alleen opnamen beschikbaar in de periode 2003-2012. Deze opnamen betreffen steekproeven.

Bij de selectie van Natura 2000-gebieden in 2003 is Polder Stein geselecteerd als één van de drie beste gebieden voor H6150B op basis van historische gegevens en expertkennis.

In 2010 is op basis van de hieronder genoemde wetenschappelijke gegevens¹ de conclusie getrokken dat de Kievitsbloem-associatie - en daarmee het habitatype – op dat moment en ten tijde van de aanmelding niet aanwezig was. Dat was de reden dat is gemeld dat Polder Stein niet als Habitatrichtlijngebied zou worden aangewezen. Vervolgens is aan de Europese Commissie verzocht dit gebied van de Communautaire lijst te halen.

In 2012 bleek deze conclusie niet correct. In april 2012 heeft, naar aanleiding van de bij vraag 4 genoemde brief, een veldbezoek plaatsgevonden (voor verslag zie bijlage 2) waaruit de conclusie is getrokken dat het niet verwaarloosbaar aanwezig was en daarmee kwalificeert als habitatype. Uit nadere analyse van de vegetatieopnamen in bijlage 1 bleek dat het type ook in 2003 aanwezig was. Gezien de achteruitgang van dit habitatype als gevolg van onder andere verdroging is het aannemelijk dat er in 2004 meer oppervlakte aanwezig was dan op het moment van het veldbezoek waardoor geconcludeerd is dat het ook in 2004 kwalificeerde.

Het in het gebied gevoerde beheer is onvoldoende gericht geweest op het behoud van de Glanshaver- en vossenstaarthooilanden. Inmiddels is de verdroging in het gebied aangepakt en is in het gebied herstelbeheer gestart waardoor er goede kansen voor het behouden van dit habitatype in het gebied zijn.

4

Kunt u de brief waarin richting het Rijk en de Europese Commissie werd aangegeven dat het habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510) toch in Polder Stein voorkomt, zoals vermeld in Kamerstuk 32670 nr. 68, naar de Kamer sturen?

Antwoord

Hierbij stuur ik u een afschrift van deze brief (bijlage 3).

7

Is de veronderstelling juist dat artikel 5, lid 1 van de Habitatrichtlijn impliceert dat ten opzichte van de vastgestelde communautaire lijst met Habitatrichtlijngebieden aanwijzing van nieuwe gebieden pas noodzakelijk is als het prioritaire habitattypen en soorten betreft?

Antwoord

Het uitgangspunt is dat de gebieden die in aanmerking komen voor aanwijzing als speciale beschermingszone door de lidstaten worden voorgesteld op basis van de criteria van bijlage III (fase 1) bij de Habitatrichtlijn (artikel 4, eerste lid, Habitatrichtlijn). De Europese Commissie beoordeelt op basis van de daarvoor geldende criteria van bijlage III (fase 2) bij de Habitatrichtlijn welke van de door de lidstaat geselecteerde gebieden daadwerkelijk in aanmerking komen voor plaatsing op de lijst van gebieden van communautair belang voor de betrokken biogeografische regio en stelt met instemming van de lidstaten een ontwerprijst op

¹ - Rapport "Voorbereidingsonderzoek en -plan Reeuwijk. Herstelplan gericht op Kievitsbloemhooiland." (juni 2009) In opdracht van SBB - Regio West vervaardigd
- Artikel "Kievitsbloemen in Zuid-Holland" (april 2003) van A. Corporaal en J.A.M. Janssen (Excursieverlagen Plantensociologische Kring Nederland 2003, p. 17-21).

(artikel 4, tweede lid, Habitatrichtlijn). Vervolgens stelt zij deze lijst vast volgens de daarvoor geldende procedure (artikel 4, derde lid, Habitatrichtlijn). Ten algemene geldt dat de Commissie, als een lidstaat de selectie niet juist uitvoert en te weinig of verkeerde gebieden selecteert, in het uiterste geval de lidstaat kan dwingen tot een betere of aanvullende selectie te komen door middel van een inbreukprocedure bij het Europese Hof van Justitie. Dit is uiteraard alleen aan de orde als de lidstaat en de Commissie het na overleg niet eens zijn over een aanpassing van de selectie.

Een dergelijke inbreukprocedure kan ook aan de orde zijn als een gebied in een later stadium van de lijst van gebieden van communautair belang wordt geschrapt op basis van door de lidstaat geleverde onjuiste gegevens en de lidstaat het gebied na vaststelling van de onjuistheid van die gegevens het gebied niet opnieuw aandraagt voor opname op de lijst.

Artikel 5, eerste lid, van de Habitatrichtlijn voorziet los daarvan - overigens ook in de situatie dat de lidstaat niet onmiddellijk in strijd heeft gehandeld met de criteria van bijlage III of andere bepalingen van het gemeenschapsrecht - in een procedure om in uitzonderlijke gevallen de mogelijkheid te openen dat er een gebied wordt aangewezen dat niet door een lidstaat is voorgesteld, maar dat de Europese Unie voor de handhaving van een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort van essentieel belang acht.

8

Is het waar dat in Polder Stein geen prioritaire habitattypen en soorten voorkomen?

Antwoord

Ja.

9

Waarom is het feit dat het habitatype glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510) in verschillende gebieden voorkomt en beschermd moet worden, ook als het gaat over subtype B, niet voldoende om Polder Stein niet opnieuw aan te hoeven melden als Habitatrichtlijngebied?

Antwoord 9

Nederland is er vanuit de Habitatrichtlijn aan gehouden de ecologische variatie en de verspreiding van habitattypen binnen ons land in stand te houden en waar nodig te herstellen. De specifieke vorm van H6510B met kievitsbloemen komt buiten Polder Stein, alleen in Noord Oost-Nederland (m.n. Overijssel) voor. Verdwijnen van dit habitatype in Polder Stein zou betekenen dat er geen voorkomen meer over zou zijn in heel West-Nederland. Voor een goede verspreiding en de daarmee gepaard gaande gunstige staat van instandhouding is het noodzakelijk dat ook in Polder Stein het habitatype weer duurzaam kan voorkomen².

10

Hoe waardeert u de statusverwisselingen van Polder Stein in het licht van de rechtszekerheid van belanghebbenden in en nabij het gebied?

Antwoord

² Zie Natura 2000 Doelendocument, juni 2006, Ministerie van LNV, pagina 183

Ik vind de ontstane situatie zeer vervelend. Ondanks dat in het kader van de aanwijzing als Vogelrichtlijngebied al een beheerplan voor het gebied is afgerond, zullen ook consequenties van de aanwijzing als Habitatrichtlijngebied moeten worden opgenomen in het beheerplan. Dit gebied hoeft niet opgenomen te worden in de PAS aangezien de kritische depositiewaarde van het meest stikstofgevoelige habitatype (H6510B) niet wordt overschreven.

11

Bent u bereid Polder Stein niet voor te dragen als Habitatrichtlijngebied en alles in het werk te stellen om aanwijzing als Habitatrichtlijngebied te voorkomen?

Antwoord

Nee, ik ga het gebied weer aanmelden bij de Europese Commissie als Habitatrichtlijngebied. Ondanks de ontstane situatie is het waardevol dat we de conclusie kunnen trekken dat de glanshaver- en vossenstaarthooilanden nog in het gebied voorkomen. Hierdoor kunnen we, voordat het habitatype echt zou verdwijnen, met de nu al ingezette maatregelen en het juiste beheer deze natuurwaarden behouden voor de toekomst.

(w.g.)

Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken